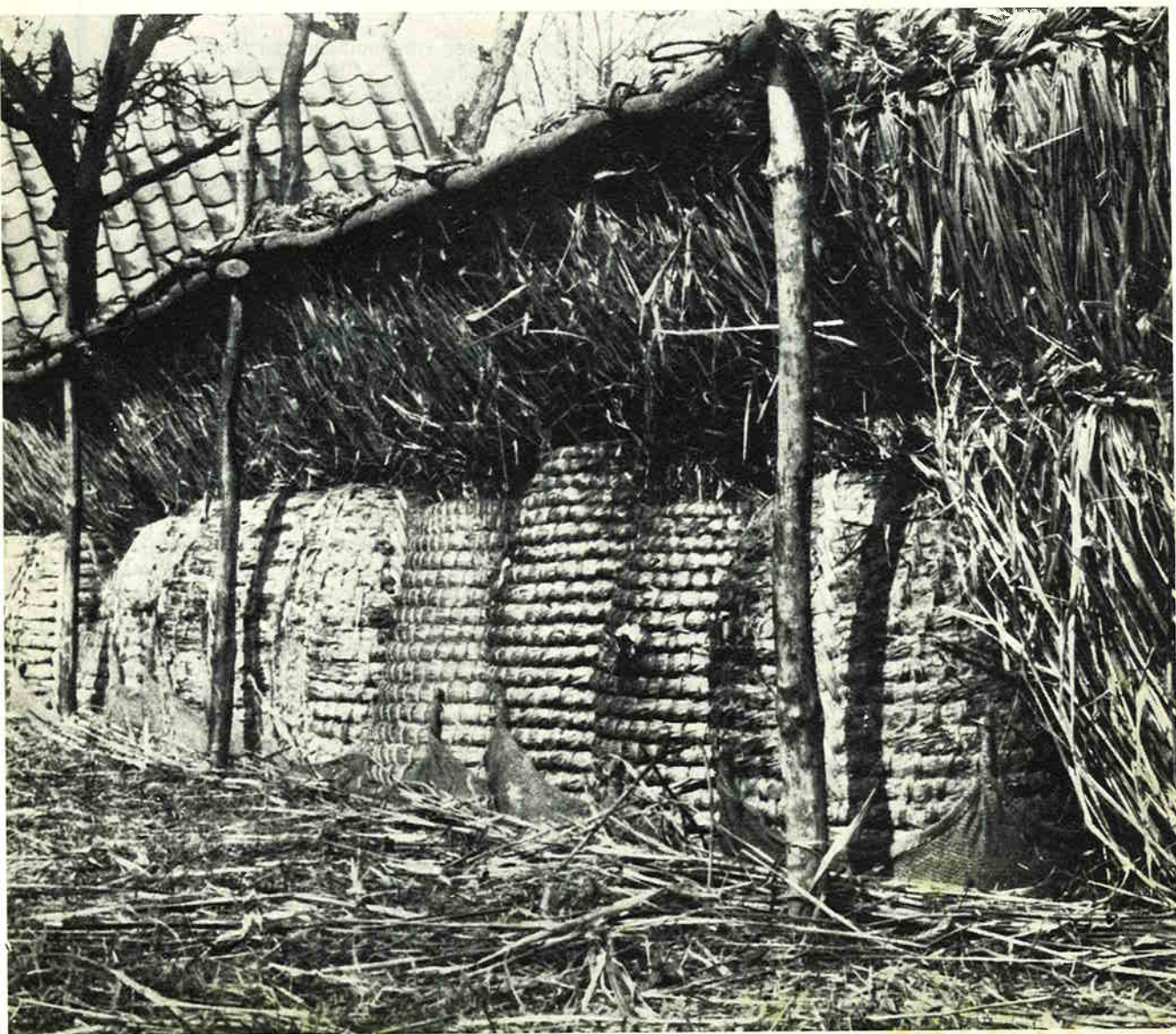

bijenteelt

Maandschrift voor de Bijenteelt

Verschijnt maandelijks - Jaargang 78 - No. 5 mei 1976

Officieel orgaan van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland

NIEUW — NIEUW — NIEUW — NIEUW !!!

KASTENDRAGERS f 34,75.

Handig toestel voor het vervoer van BIJENKASTEN op ongelijkmatige terreinen zoals in de duinen, in de polders en op de heide en zeeaster. Geschikt voor vrijwel elk type kast.

VERBINDINGSHOEKJES, voor Spaarkasten. Goed nieuws voor iedereen die wat beters wil dan de kastverbinders. Met onze nieuwe Verbindingshoekjes kan iedereen zijn Spaarkasten goed in elkaar zetten. Door elke imker zelf aan te brengen. Voorlopig beperkt leverbaar. Prijs per 4 stuks, voor 2 bakken f 2,25. Per stuk 60 ct.

Op de navolgende zaterdagen is het BIJENHUIS geopend en wel op zaterdag 22 mei 's morgens, 29 mei de gehele dag, ook om suiker af te halen, en 12 juni en 26 juni weer 's morgens van 9 - 12 uur.

VERDERE VERKOOPADRESSEN

Tegen een geringe prijsverhoging (bijdrage in de vrachtkosten) zijn onze artikelen ook verkrijgbaar bij de afdelingsdepôts:

Boerenbond Neerbosch-Hees, St. Agnietenweg 6, Nijmegen.

Afd. Bunnik/Houten, B. Th. Barten, Koningslaan 23, Bunnik, telefoon 03405 - 17 42.

S. G. v. d. Esschert, Spreeuwenweg 45, Apeldoorn, telefoon 055 - 23 67 79.

Afd. Velsen en omstreken, H. S. Homburg, Velsersduinweg 165, IJmuiden. Telefoon 02550 - 2 15 30.

Depôt Achterhoek, B. Meijerman, Dwarsdijk 6, Halle. Tel. 05736 - 479.

afd. Epe, Coöp. Novaco (Welkoop) Paasvuurweg 7, Epe. Tel. 05780 - 23 17.

BIJENHUIS-WAGENINGEN

GRINTWEG 273

Algemene Bank Nederland-Wageningen

rekening nr. 53.90.42.900

Postgiro 823276

(Bijenhuis)

Telefoon 08370 - 1 28 63

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT. Adres redactie en administratie: Bijenhuis, Wageningen.

Redacteur: G. v. d. Weert, Commissie van Redactie: W. Assink en H. G. Maagendans. De niet van redactiewege geplaatste artikelen vertolken de mening van inzenders en geven niet altijd het inzicht van de redactie of het hoofdbestuur weer.

Alle stukken aan het Bijenhuis te Wageningen, ook opgaven en betaling van advertenties en speurbijtsjes. Giro 84 68 01.

BIJ ONZE OMSLAGFOTO

Misschien is het mede een gevolg van de heden bij velen naar boven komende nostalgische gevoelens, een feit is dat ook bij onze jonge leden steeds meer belangstelling komt voor de korfteelt. Lieten wij U in april zien hoe de korfimker zijn jagers maakt, thans een

plaatje van de wijze waarop de korven in een z.g. veldstal werden geplaatst. Onder de korven, waar de doeken nog onder zitten, een laag stro. De korven werden tegen de regen beschermd door een „strosmacht" of „smiecht" die op een bepaalde wijze werd geknoopt — zie rechts bovenaan — en aan een eenvoudige stelling van palen en staken werd bevestigd.

INHOUD VAN DIT NUMMER

Verslag Apimondia-congres Grenoble

Dr. J. P. van Praagh

Nationale Imkersdag Epe

Opsporing gezocht

Officiële mededelingen

Notulen Algemene Vergadering

Raamwerk Chr. Maillie

Voornaamste feiten Bijenteelt

Boekbespreking J. J. Speelziek

Imkersagenda

Jaagkieps

Afdelingsberichten

blz. 83

blz. 87

blz. 87

blz. 88

blz. 88

blz. 91

blz. 92

blz. 93

blz. 93

blz. 93

blz. 94

Verslag Apimondia Congres Grenoble

J. P. v. Praagh

Suiker. Nu in de E.E.G. gedenatureerde goedkope bietsuiker (tijdelijk?) niet meer voor de bijenhouders te verkrijgen is, wordt er naar goedkopere vervangingsmiddelen voor het wintervoer gezocht.

Louveaux (Frankrijk) berichtte over franse experimenten in deze richting, terwijl **Jachimowitz** (Oostenrijk) uitgebreid verslag deed over proeven met geïnverteerde (ten dele al afgebroken) suikeroplossingen die goedkoop in de handel zijn. Deze oplossingen bevatten vaak de stof 5-hydroxymethyl-2-furaldehyde (bekend als HMF); een gevolg van het gebruikte hydrolyse (afbraak) procédé. Deze HMF wordt ook gebruikt om honing mis(be)handeling (verhitting) op te sporen en is volgens **Bačilek** (C.S.S.R.) giftig voor bijen. Volgens Jachimowitz kan een suikermengsel dat minder dan 3 mg HMF/100 gr. suiker bevat veilig gebruikt worden. Als we technisch geïnverteerde suiker willen voeren moeten we het HMF gehalte van het produkt exact kennen, om door een juiste mengverhouding met b.v. honing of suiker te kiezen, dit lage HMF gehalte te bereiken.

Guilfoyle (Australië) kwam met een serie dia's over imkersartikelen uit Australië; opvallend was het gebruik van kunststof massaprodukten die met wat extra onderdelen tot relatief goedkope handzame hulpstukken voor de imkerij worden omgebouwd.

Synthese van de kongresvoordrachten van de commissie biologie

Prof. dr. F. Ruttner, voorzitter.
Vertaling: J. P. v. Praagh.

Een kongres dient overzicht te geven over de huidige stand van het wetenschappelijk onderzoek en aan te geven waar momenteel de zwaartepunten liggen.

Op onze Apimondiakongressen biedt „de biologie” meestal een rijk geschakeerd programma, waarin ons inzicht in de biologie van de honingbij wordt verdiept. De omvang van al hetgeen ons nu weer geboden is vormt een duidelijke indicatie voor de complexiteit en gescha-

keerdheid van het biologische systeem: „de honingbij, het bijenvolk”. De circa vijftig voordrachten die de commissie voor biologie dit keer ontving konden onmogelijk allen gehouden worden. Daarom vragen wij alle auteurs om begrip voor ons besluit slechts een beperkt aantal sprekers de gelegenheid te geven, hun voordracht te houden. Kwaliteit heeft bij onze keus niet voorop gestaan, veeleer hebben factoren als omvang, aktualiteit van het onderwerp, een rol gespeeld. In ieder geval kunnen alle auteurs er zeker van zijn dat hun teksten in extenso in de binnenkort te verschijnen kongresband zullen worden gepubliceerd.

Ik wil nu proberen een kort overzicht over al het gebodene te geven, waarbij ik zal trachten tot een aantal syntheses te komen; helaas zal het mij ook hier niet lukken op elk referaat afzonderlijk in te gaan.

1. De verwanten van onze honingbij

De verbazingwekkende prestaties van onze bijen roepen onherroepelijk de vraag op „langs welke wegen is deze perfectie geëvolueerd?

Hoe zit dat bij verwanten van de honingbij?” Bij de angelloze bijen (meliponidae) vinden we een uitgebreid scala sociale gedragsspatronen en -structuren, zoals met name uit onderzoek uit Brazilië blijkt. Interessant is de wijze waarop bij vele angelloze bijensoorten een volk zich splitst.

(Onderzoek van **Nogueira-Neto** en **Imperatriz-Fonseca**, Brazilië). Het zwermen heeft in vergelijking met de honingbij, een veel minder spectaculair verloop. Het is meer een verhuizing in fasen: eerst wordt de nieuwe woning met kit-hars bekleed, dan wordt met aangevoerde was een voorbouw opgetrokken en voorraden overgebracht. Tenslotte betreft het nieuwe volk met een onbevruichte moeder de woning. Nog maandenlang blijft er contact met het oude volk bestaan. Een zeer funktionele manier om een nieuwe kolonie te stichten, die weinig risico's met zich brengt. Wij stichten op dezelfde wijze nieuwe nederzettingen.

De funktionele steriliteit van werksters onder invloed van de koningin schijnt bij de Meliponi-

den op dezelfde wijze tot stand te komen als bij de honingbij. Meliponide werksters kunnen in een bepaalde levensfase (10-20 dagen oud) dooiereiwit (bouwsteen voor te leggen eitjes) produceren. Bij oudere werksters wordt dit eiwit niet meer gevonden (Engels, W. Duitsland).

Volgens **Martinho**, Brazilië is er verschil in pollen-opname en — vertering tussen *Melipona* en *Apis*.

Op elk congres komt er wel iemand met iets verrassends. Zo ook in Grenoble; Fahrenhorst (W. Duitsland) vertelde, en liet daar zeer overtuigende plaatjes bij zien, dat alle *Apis*-soorten (*mellifera*, *cerana*, *dorsata* en *floreana*, resp. westerse, oosterse honingbij, indische oerbosbij en indische dwergbij) 16 chromosoom-paren hebben. Er is geen onderscheid in aantal tussen de soorten, zoals werd aangenomen, zodat een fundament waarop de evolutie van de soorten gebaseerd was, ondermijnd is. Deze conclusie is te vergelijken met de opzienbarende mededeling van zo'n jaar of tien geleden, toen men op een genetica-congres in Kopenhagen, te horen kreeg dat de mens geen 24 maar 23 chromosomen paren bezit.

2. De Bijenrassen

Net zoals in Argentinië 2 jaar geleden vormen bijdragen over afrikaanse bijen en hun nakomelingen in Zuid-Amerika de basis van deze „gang” uit het „menu” biologie. En dan niet alleen vanwege de problemen die de immigranten in Z. Amerika veroorzaakt hebben maar evenzeer omdat binnen afzienbare tijd het afrikaanse continent één der prominente honingproducenten zal worden. Tijdens het congres was er zelfs een zg. ronde tafel discussie aan afrikaanse bijen gewijd. Hiervoor bestond veel belangstelling en vele interessante ervaringen werden uitgewisseld. Ik zelf (F. Ruttner, W.-Duitsland) heb op grond van mijn resultaten een overzicht over de afrikaanse rassen gegeven. Mede op grond van het mij ter beschikking staande materiaal zijn er twee nieuwe rassen (*apis mellifera major* en *apis mellifera nubica*) beschreven. Ook is vast komen te staan dat de uit Oost- en Zuid-Afrika naar Zuid-Amerika geëxporteerde bij niet *Apis mell. adansonii* maar *-scutellata* genoemd moet worden.

Daly (V.S.) heeft aangetoond dat de braziliaanse kruisingen zeer veel gemeen hebben met de raszuivere afrikaanse bijen en met behulp van multivariantie-analyse één éénduidig van de Europese rassen te onderscheiden zijn. Ook Gonçalves (Brazilië) geeft een aantal criteria waarop de braziliaanse hybride van *scutellata* van de eeuwen eerder geïmporteerde italiaanse-Europese rassen te onderscheiden zijn. De re-

sultaten die Engels (W.-Duitsland) en Bounias (Frankrijk) hebben verkregen met analyse van de in het bloed aanwezige eiwitten duiden erop dat ook langs deze weg een identificatie der rassen mogelijk is. Mitev (Bulgarije) heeft een drietal rassen van Guinée Bissau beschreven.

Cornuet en Fresnaye (Frankrijk) brachten een klassifikatie van de Europese en mediterrane bijenrassen op grond van diskriminanten analyse van biometrische gegevens.

Op dit congres is voor het eerst in de geschiedenis der Apimondia-kongressen een speciaal symposium over de biometrie gehouden. Deze open discussie werd belegd om de taxonomie van de westerse bijenrassen door toepassing van de moderne morphometrisch-statistische methoden een nieuw fundament te geven; er is dan ook hoofdzakelijk over de toe te passen methodiek en over de inpassing der N.-Afrikaanse rassen gesproken.

3. Selectie en genetica

Uit Tsjechoslowakije (Kepená) en Egypte (El-Banby) kwamen resultaten van onderzoek waarbij de waarde van een aantal rassen voor de betreffende landen in de praktijk getoetst werden. De selectie op goed haalgedrag kan in de toekomst mogelijk door toepassing van laboratoriumproeven zeer bekort en vereenvoudigd worden (Kulenčević, U.S.A.). Böttcher (W.-Duitsland) toonde aan dat de rasverschillen in tonglengte van de werksters ook bij de tot die rassen behorende darren en koninginnen te vinden zijn.

Bij elk selectieprogramma is het voorkómen van negatieve effecten ten gevolge van inteelt het grootste probleem. Het bij allen die met zuivere rassen trachten te werken beruchte „rafelige broednest” (op raam, dat door de moeder netjes belegd is, blijkt tot 50% van de larven niet tot volledige ontwikkeling te komen) vindt zijn genetische basis in de z.g. sexallelen. Maul (W.-Duitsland) werkt in Kirchhain aan een systeem waarbij de in de Kirchhainer bijenfamilies aanwezige sexallelen worden bepaald en benoemd. Als dit gebeurd is, kan door juiste keuze van moeder en vaders (via kunstmatige inseminatie of bevruchtungsstation) het rafelige broednest vermeden worden, terwijl de verkregen kruising wel de gewenste combinatie heeft.

Of op deze wijze alle negatieve gevolgen van inteelt ondervangen kunnen worden is op grond van de meest recente ervaringen onwaarschijnlijk, maar ook deze overblijvende „probleempjes” lijken oplosbaar.

Woyke (Polen) heeft aangetoond dat kunstmatige verlagings van het aantal typen sexallelen dat

binnen de bijenpopulatie op Kangoeroe-eiland (Australië) voorkomt tot duidelijk meer rafelige broednesten aanleiding gaf.

Vroeger dachten we dat de larven met identieke sexallenen ten gevolge van inteelt door sterfte van de larven een rafelig broednest deden ontstaan. Woyke heeft vroeger al aangetoond dat deze larven als heel jonge larf door de werksters worden opgegeten. Voedselbijen merken dat er met deze larven iets mis is. Dietz (U.S.A.) heeft bij deze larven (die als ze kunstmatig in leven worden gehouden tot diploïde darren uitgroeien) een stof ontdekt („kannibaal stof“) die de werksters tot opvreten van de larven aanzet. Deze stof, op gezonde larven, zorgt ervoor dat deze ook door de werksters worden opgegeten. De structuur van de stof moet nog opgehelderd worden.

Twee identieke sexallenen (homozygotie) zorgen ervoor, dat uit een bevrucht eitje een diploïde dar kan ontstaan; door een tot nu toe onbekend mechanisme kunnen er omgekeerd uit onbevruchte eitjes werksters ontstaan. Traysko (Rusland) heeft vooruitgang geboekt bij de analyse van deze afwijking van de normale gang van zaken.

4. Bevruchting en teelt

Gedurende hun bruidsvluchten kruisen de darren boven bepaalde plaatsen. Daar wachten ze vermoedelijk op jonge moeren. Tot op heden is nog niet duidelijk waarom deze plekken zo „aantrekkelijk“ voor de darren zijn. V. Praagh en Ruttner (Holland en W.-Duitsland) proberen door lichtmetingen op darrenverzamelplaatsen in verschillende landen hun opvatting dat de lichtverdeling op de verzamelplaats een rol speelt bevestigd te krijgen.

Dat bevruchting (d.w.z. de aanwezigheid van zaadcellen in oviduct en spermatheka) er niet voor zorgt dat de eierstokken van de koningin eitjes gaan produceren weten we al lang (kunstmatige inseminatie alleen is niet voldoende). G. Koeniger (W.-Duitsland) kan een tipje van de sluier over dit mysterie oplichten. Het slijm uit het bevruchtingsteken, of de kleverige oranje stof van de hoorntjes van de darrenpenis die bij K.I. niet overgebracht worden zijn eerst onderzocht. Moeren met deze stoffen in de angelkamer kwamen echter niet aan de leg, hun eierstokken ontwikkelden zich niet.

Pas toen zij jonge moeren met dichtgeplakte angelkamers op bruidsvlucht liet gaan, waarbij echter geen bevruchting kon optreden, bleken deze dames een paar dagen na hun „bruidsvlucht“ aan de leg te gaan. Zou een simpele „omarming“ door een dar, voor een moeder, voldoende zijn om zich „bevrucht“ te voelen?

Kunstmatige inseminatie (K.I.) neemt bij de teelt een steeds grotere plaats in. Momenteel zoekt men naar wegen om zaad op te slaan. Melnichenko (Rusland) vriest zeer snel met behulp van vloeibare stikstof (-196°C) zaad in. Na het ontdooien 3 jaar later waren de zaadcellen nog even beweeglijk als verse. Hij vermeldde helaas niet hoelang de ontdooide zaadcellen actief bleven, en of ze nog vruchtbaar bleken.

Desalniettemin is dit gegeven van groot belang voor de toekomst; het is de eerste maal dat invriezen van zaad, voor ander „vee“ al lang heel gewoon, ook met darresperma gelukt is. Wat dat voor het onderzoek en de rassenteelt kan betekenen hoeven we niet aan te geven. Kunnen we spermabanken oprichten, dan hoeven we de mutanten en teeltlijnen niet langer op de huidige arbeidsintensieve wijze in stand te houden.

Vesely (Tsjecho-slowakije) zocht naar de oorzaak van het moederloos raken van K.I. volken als de jonge moeder vóór de inseminatie niet in een bevruchtingsvolkje, maar in de broedstoof had gezeten. Hij heeft gevonden dat bij de moeren in kleine kooitjes het transport van de zaadcellen uit de eileider naar het zaadblaasje niet goed verloopt. Er blijven zaadresten achter, die een goede voedingsbodem voor bacteriën uit de darm van de moeder vormen. Foti en collegae (Roemenië) hebben daarentegen wel goede resultaten geboekt met jonge koninginnen in kleine kooitjes. Zowel bij moeren, die op bruidsvlucht gingen, als bij de kunstmatig bevruchten, vonden ze wel een correlatie tussen volume van het zaadblaasje en het aantal erin aanwezige zaadcellen, maar verschillen tussen ♀♀ uit kleine bevruchtungskooitjes en uit volkjes vonden ze niet. Woyke en Vesely hebben vroeger al aangegeven dat de temperatuur bij het spermatransport een grote rol speelt.

Dr. Weiss (W.-Duitsland) ontzenuwt nogal eens traditionele opvattingen over de koninginnteelt. In het verleden heeft hij onder andere aangetoond dat in het teeltvolk hangen van nog lege napjes vóór het om larven onnodig is, dat de eitjes en larven goed tegen verblijf buiten het volk kunnen. Ook nu heeft Dr. Weiss weer een aantal zaken, die voor de meeste koninginnetelers als onontbeerlijk voor een geslaagde teelt golden dankzij nauwgezet onderzoek naar het rijk der (imker) fabeltjes kunnen verwijzen. Een drachtloze periode of het „verplichte“ drijfvoeren overslaan tijdens de teelt heeft geen verslechtering van het resultaat tot gevolg: slechte dracht, slechte verzorging (weinig honing en stuifmeel in het volk) vóór het begin der teelt, in de periode waarin werksters die de jonge larven in de moerdoppen moeten gaan verzorgen zelf als larf gevoerd worden, heeft

daarentegen een duidelijk negatief effect op het uiteindelijke teeltresultaat.

Overdadig voeren, of een goede dracht tijdens de teelt kan zelfs slecht zijn. Dat de moerdoppen in een drachtloze periode er gladder uitzien is een gevolg van een wat geringere bouwactiviteit in het volk, maar de moeren in deze doppen zijn net zo zwaar en even groot als uit volken, die wel gevoerd zijn, waardoor de moerdoppen veel meer geribbeld zijn.

Predmersky (Tsjechoslowakije) heeft de volgende methodiek toegepast: Teneinde een natuurlijke paring met bekende darren te krijgen worden er laat in het seizoen darren en moeren geteeld, en wel na de darrenslacht, zodat in alle andere volken al geen darren meer zitten.

Vaak gaat de jonge koningin echter, hoewel ze normaal bevrucht is, zo laat in het seizoen niet meer aan de leg. Dit probleem lost Predmersky op door het hele volk enige dagen in een verwarmde ruimte te zetten. Hierdoor gaat de koningin aan de leg.

Door werksterlarven in overvloed en bijtijds koninginvoedersap te geven, groeien deze larven op tot welgeschapen koninginnen. Welk geheimzinnig elixer zit er toch in het voedersap, waardoor dit deze ingrijpende werking heeft? Lensky (Israël) kwam met opzienbarende resultaten die, als ze bevestigd worden, ook het predikaat „sensatie van de biologiemiddag” van dit kongres verdienen. Werksterlarven die gevoet voedersap (met 10-40% extra suiker) ontvingen groeiden merendeels uit tot tussenvormen tussen werkster en koningin, of tot volledige koninginnen. De op deze wijze gevoerde larven namen meer voedsel op en namen sneller in gewicht toe dan de controle-larven die gewoon voedersap kregen. Misschien bestaat dat geheimzinnige elixer helemaal niet, is een moeder slechts een vetgemeste werkster? We zullen verdere resultaten af moeten wachten om zekerheid te krijgen.

6. Fysiologie en gedrag

Onderzoek over voedseluitwisseling tussen individuen kan met radioactieve suikeroplossingen gebeuren, (Pain en medewerkers, Frankrijk). De koninginnen ontvangen het meest frekvent voedsel. Ongeveer 2/3 van het aangeboden voedsel komt bij de koningin terecht; de darren krijgen het minste voedsel aangeboden. Oudere werksters delen minder voedsel uit dan werksters van 4 dagen oud. De voedselafgifte door oudere werksters geschiedt niet het hele jaar door even frekvent, in mei-juni delen ze frekwenter hun honingmaaginhoud uit dan in de herfst en winter. Jonge werksters delen het hele jaar door met dezelfde regelmaat voedsel uit.

Bij mutanten kunnen enzymsystemen geblokkeerd zijn, waardoor deze bijen stofwisselingsafwijkingen hebben, die op hun beurt het gedrag beïnvloeden. Bij oogkleur mutanten „snow” en „chartreuse-red” (witte/rode ogen) heeft de groep van Lopotina en medewerkers (Rusland) aangetoond, dat het normale danspatroon verstoord is.

Lecomte en Theurkauff (Frankrijk) vonden geen nadelige invloed van hoogspanningsleidingen (380 kV) op bijenvolken, hoewel andere auteurs hier wel melding van maken.

Bijen kunnen niet horen is de mening van biologen, als we onder „horen” het waarnemen van zg. „luchtgeluid” bedoelen. Bijen kunnen alleen dan geluidstrillingen waarnemen als de ondergrond waar ze op zitten (de raten, de kast) in trilling wordt gebracht. Eskov (Rusland) vond dat zenuwen vanuit de haarcellen op de kop op luchtgeluid van 70-80 decibel (200-300 Hz) met elektrische activiteit reageren.

Een veel grotere rol dan geluid speelt **geur** in het bijenleven. De vraag of bijen een voedselbron met geurstof uit hun Nasanov-klier markeren is al vaak onderzocht. Levchenko en Shalimov (Rusland) lieten hun bijen naar het voedsel lopen. Daarbij bleek dat bijen de weg door het uitstulpen van hun geurklier markeren.

Hoe langer de af te leggen weg, des te vaker gebeurt dit; hoe dichter bij het voedsel, hoe frekwenter. De geur blijft enkele uren aan de ondergrond gehecht en vormt zo een geurbaken voor nieuwkomers.

Analyse van het gedrag van een volk is veel moeilijker dan de gedragsanalyse van de volk vormende individuen. Doull (Australië) vindt dat het gedrag van haalbijen door 3 factoren bepaald wordt, nl.: de leeftijd van het individu, de behoefte van het volk en de voedselvoorraad buiten. Het normale haalgedrag is het verzamelen van pollen en nektar, tegelijkertijd door één werkster. Is de werkster nog jong en heeft het volk veel behoefte aan eiwit, dan halen de jonge bijen alleen pollen oudere haalbijen daarentegen hebben de neiging alleen nektar te halen, zeker als de behoefte aan pollen niet erg groot is.

7. Slotopmerkingen

Op de vergaderingen van de commissie voor biologie is een breed scala resultaten uit allerlei richtingen van dit gebied gepresenteerd. Onze commissie beschouwt het als haar primaire taak een *trait-d'union* te zijn tussen het fundamentele onderzoek en de praktische imkerij.

Bij een aantal onderwerpen, zoals koninginnteelt methoden, kunstmatige inseminatie, of de

relatie tussen broednestomvang en pollenhaalgedrag, is dit verband duidelijk. Maar zelfs wanneer schijnbaar erg theoretische zaken als eiwitsamenstelling van het bijenbloed; of de reactie van darren op lichtverdeling of het gedrag van werkers op weg naar voedsel besproken worden, moeten we niet vergeten dat een optimale behandeling van onze volken alleen dan bereikt kan worden, als we zo goed mogelijk over de biologie van onze bijen geïnformeerd zijn. En laten we niet uit het oog verliezen dat de grote belangstelling die het publiek voor onze hobby heeft, in eerste instantie door „het

wondere leven in de mikrokosmos immenstaat" gewekt is. Ik geloof dat op dit kongres weer dieper in dit wondere leven is binnengedrongen.

Prof. dr. F. Ruttner, Oberursel
voorzitter commissie voor biologie Apimondia

Vertaling dr. J. P. van Praagh.

Alle kongresverslagen en wetenschappelijke mededelingen zullen in de 5 Apimondia talen, Engels, Frans, Duits, Russisch en Spaans binnenkort te verkrijgen zijn bij Apimondia-Boekarest.

Hoera, we houden weer een Imkersdag en een Nationale Honingtentoonstelling!

Onze afd. Epe heeft het lofwaardig initiatief genomen om dit jaar een imkersdag te organiseren. Sinds de imkersdag in Apeldoorn in 1956, die zeer geslaagd mocht worden genoemd hebben wij op de Noord-Veluwe een dergelijk evenement niet meer gehad. Het bestuur van deze afdeling, waar al sinds jaren een goed georganiseerde en druk bezochte honing- en bijenmarkt wordt gehouden, zal er zeker in slagen ook de organisatie van deze dag naar wens te laten verlopen.

Het is er in ieder geval al in geslaagd in deze dure tijd de deelnemersprijs te houden op f 15,— per persoon, zijnde de opbrengst van nog geen 4 potjes honing.
Op het programma komen we nog nader terug.

Na de nationale honingtentoonstelling zal er in ieder geval een lezing zijn van een deskundige over een actueel onderwerp en de opvoering van een blijspel. De dag zal worden gehouden op zaterdag 21 augustus in het moderne en goed geoutileerde gemeentehuis van Epe. In het juni-nummer zullen wij U nader inlichten over het programma, de verbindingen met Epe en de nationale honingtentoonstelling.

De dag wordt tevens georganiseerd ter herdenking van het 800-jarig bestaan van Epe en het 65-jarig bestaan van de afdeling. U moogt zich de gelegenheid om bij de jubilerende afdeling een prettige dag door te brengen beslist niet laten ontgaan.

Stort daarom reeds thans het geld voor uw deelname op girorekening **2274435 t.n.v. W. Groenewold, Dennenstuk 2, Epe**, met de simpele vermelding „**Imkersdag**” en de deelnemerskaart (en) zullen U bijtijds worden toegezonden.

OPSPORING VERZOCHT!

Behalve de opsporing van de twaalf Amerikaanse kleurenplaten die nog steeds niet boven water zijn en waarom wij vroegen in het febr.no. op blz. 27 onder het hoofd „Wie helpt ons” vragen wij tevens de aandacht van onze leden in de Achterhoek en Twente in verband met wat wij lazen in Veerman's Agrarische Winkler Prins Encyclopedie voor Landbouw, Tuinbouw en Bosbouw onder het woord Vlasoven: Oven in de nabijheid van de boerderij op het erf, waarin vroeger vlas werd gedroogd. Deze komt nog sporadisch voor in de Achterhoek en in Twente. Boven de oven is een dak, dat alle zijden oversteekt om de oven droog te houden. **Aan de zuidzijde bevindt zich onder het overstekend dak de bijenstal.**

Mochten er onder onze achterhoekse en twentse leden imkers zijn, die een boerderij kennen waar nog een dergelijke vlasoven aanwezig is — hetzij met of zonder bijenstal — dan zouden wij het bijzonder op prijs stellen daarvan in kennis te worden gesteld.

OFFICIELE MEDEDELINGEN

Cursus Honingkeurmeester

Op onze publikatie hieromtrent in het maartnummer j.l. hebben vele leden zich voor deze cursus aangemeld uit alle delen van het land. Het ligt in de bedoeling in september a.s. met deze cursus te starten. We zullen trachten deze cursus op meerdere plaatsen te geven. Zij die zich opgegeven hebben ontvangen t.z.t. nadere informatie omtrent de aanvang, duur en kosten van deze cursus. Wie zich nog wil aanmelden kan dit nog doen tot uiterlijk 10 juni a.s. Men zie hiervoor het maartnummer.

C.P.

Onze Vlechtmeestersopleiding

Ook hiervoor is voldoende belangstelling en ook hiermede zijn wij bezig om deze opleidingscursus nadere vorm en inhoud te geven. Zij die zich hiervoor aangemeld hebben krijgen straks nader bericht hoe en waar deze cursus gegeven zal worden, alsook wat de kosten zullen zijn. Men kan zich nog aanmelden tot 10 juni a.s. en ook hiervoor verwijzen wij naar het maartnummer.

C.P.

Tijdig Suiker bestellen

Al onze afdelingen en verspreide leden hebben een schrijven ontvangen over de suikerlevering voor 1976 welke zal bestaan uit 1e klas consumptiesuiker welke geleverd wordt zo spoedig mogelijk bij afname van minstens 5000 kg à f 1,46 franco huis. Afdelingen die aan dit kwantum niet kunnen toekomen adviseren wij contact op te nemen met naburige afdelingen. Afdelingen dicht bij Wageningen kunnen ook het Bijenhuis als afhaaladres gebruiken (men zie hiervoor de circulaire). Tijdig bestellen en betalen is een eerste vereiste om de suiker vlot in uw bezit te krijgen.

C.P.

Nogmaals onze Verzekering

Er blijkt nog enig misverstand te zijn over onze collectieve verzekering. De verzekering loopt dit jaar niet via de suiker maar wordt gewoon uit de contributie betaald. Elk lid is dus verzekerd zodra zijn contributie bij het Bijenhuis binnen is. Wil men bijverzekeren (boven de f 3000,— voor uw bijen etc. en boven de f 2500, voor uw bijenstal etc.) dan is dit mogelijk. Ook hiervoor verwijzen wij naar ons maartnummer.

C.P.

Onze prijslijst

Elk lid heeft via het Groentje onze nieuwe prijslijst 1976 ontvangen. Jammer genoeg is er een storende zetfout ingeslopen. De nummers 270 en 271 moeten gelezen worden als Ontzegelbak, groot f 81,— en Ontzegelbak klein voor f 58,50 en niet als ontzegelvorken.

C.P.

Aanpassing prijs speurbijtjes

De sterk stijgende kosten van het drukken van ons Maandschrift noodzaken ons de prijs van onze kleine advertenties, de „Speurbijtjes“ te herzien. Met ingang van 1 juli a.s. is de prijs voor de eerste twintig woorden f 6,50 en elk woord meer 25 cent. De kosten dienen bij vooruitbetaling te worden voldaan op onze girorekening. Tekst en kosten moeten binnen voor de 10de van de maand, voorafgaande aan die waarin ons Groentje verschijnt, dus voor het juli-nummer is de uiterste termijn 10 juni.

„De open dag op de Ambrosiushoeve“

In het vorige nummer van dit blad hebt U de aankondiging gelezen van ons „experiment“: een open dag.

Graag wil ik de gegevens herhalen:

Datum: vrijdag 28 mei a.s. (daags na Hemelvaart). Rondleidingen om 10 uur, 11 uur, 14 uur en 15 uur. Voor reisaanwijzingen: zie ook het vorige nummer. Nogmaals: het is bestemd voor individuele bezoekers (dus alleen imkers met hun gezinsleden boven 12 jaar).

Excursies zijn van harte welkom op andere dagen, na het maken van de nodige afspraken. Het is ook niet de bedoeling dat afdelingen hun leden opwekken gezamenlijk te gaan!!

En verder: Bestuur noch Directeur en medewerkers van de Proefbijenstand kunnen zich aansprakelijk stellen voor de gevolgen van gebeurtenissen, die bezoekers aan de Proefbijenstand kunnen overkomen.

Notulen

van de Algemene Vergadering van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland, gehouden op 27 maart 1976 in het gebouw van het I.A.C. aan de Lawickse Allée 11 te Wageningen, aanvang 13.00 uur.

De voorz. Mr. L. R. J. Ridder van Rappard opent met een woord van welkom en is verheugd over de grote belangstelling nu er zoveel materiaal voor discussie is. Een bijzonder woord van welkom richt voorz. tot de HH. A. J. van Willigen, J. van Os, J.

Duyvetter van het Rijksbijenteeltconsulentschap en als vertegenwoordigers van de zuidelijke bonden de HH. C. Roelen en van Gils. Geen onzer ereleden kon aanwezig zijn. De Hr. Stienstra blijkt ziek te zijn. De voorz. wenst hem namens allen beterschap. Degenen die ons in het afgelopen jaar door de dood zijn overleden worden door de voorz. herdacht en de vergadering neemt staande enkele ogenblikken stilte in acht te hunner nagedachtenis.

Voorz. geeft in zijn openingswoord een kort overzicht over het afgelopen bijenjaar. Uitwintering 1975 matig veel nosema in de volken, dracht over de hele lijn matig. Er was veel vraag naar volken voor bestuiving. De prijzen voor volken en honing waren goed. In de actieve afdelingen heerst een geanimeerd verenigingsleven. Er worden veel bijenteelt- en vlechts cursussen gegeven. De mededeling dat afd. Amsterdam in de schoot der vereniging is teruggekeerd wordt door de verg. met applaus begroet.

T.a.v. het Bijenhuis zegt voorz. dat er thans voldoende voorraad is. Er komt een nieuwe prijslijst uit. De bezetting onderging geen wijziging. De Hr. v. d. Weert werkt thans halve dagen. Voorz. is erkentelijk voor de snelle contributieafdracht. Dit heeft een wezenlijke bijdrage geleverd in de vlotte afwikkeling van de administratie.

De leden hebben een paar maal een uitgebreider maandblad ontvangen. We trachten subsidie te krijgen om een permanente uitbreiding mogelijk te maken.

Er zijn veel D.B. en H.B.-vergaderingen gehouden maar nog niet alle moeilijkheden zijn opgelost. Spr. is verheugd met de aanstelling van de Hr. Duyvetter, die hoofdzakelijk boven de rivieren zal werken. De aanleg van de tuin om het Bijenhuis is vrijwel beëindigd. De samenwerking met de andere organisaties in Bedrijfsraad en Lbs.-verband is bevredigend. Van overheidssubsidie in de vorm van denatureringspremie is geen sprake meer. De suiker was eigenlijk het plechtanker van onze vereniging. Nu dit wegvalt zal een hele omstelling op bijengebied noodzakelijk zijn en zullen we andere mogelijkheden moeten zoeken. Verheugend is dat de 30% subsidie op Ambrosiushoeve door het Rijk is overgenomen. De Rijks-subsidie is van 70% naar 100% gestegen. De verzekering zal nu evenwel uit het quotum moeten worden betaald. Daardoor wordt het voordeel van de 30% subsidie ten dele weer teniet gedaan. De verslagen van de groepsvergaderingen zegt spr. besparen mij de moeite de quotum-verhoging te bepleiten. Kennelijk dringt door dat de vereniging op een brede basis werkt maar dat de kosten daarvan moeten worden vergoed. De verhoging van vorig jaar is niet gehaald omdat het geen agendapunt was en door het gebonden mandaat van vele afgevaardigden. Onze financiële positie is niet bepaald ongezond.

Voorz. wenst de aanwezigen een prettige vergadering met constructieve bijdragen van de kant van de leden en verklaart de verg. voor geopend. Inmiddels wordt voor de komende stemming een stembureau gevormd bestaande uit de leden E. L. H. v. d. Berg, H. Bolsenbroek en D. H. Koeman.

De notulen van de vorige vergadering worden zonder discussie met algemene stemmen ongewijzigd goedgekeurd.

Voorz. geeft een overzicht van de in E.E.G.-verband in voorbereiding zijnde steun aan imkers. Dank zij het optreden van de duitse afgevaardigde Dr. H. Aigner is er in het Europees Parlement een principe uitspraak gevallen voor steun aan de bijenteelt. Het aanvankelijk voorstel van een steun van twee reken-eenheden (R.E.) per volk over twee jaar is geworden 1,2 R.E. over drie jaar. De helft van dit bedrag

komt voor rekening van de E.E.G., de andere helft ten laste van de eigen overheid. Deze beslissing gaf wel wat problemen in de verschillende lidstaten, aangezien daarin op de begrotingen niet was voorzien.

Geen enkel land was bereid dit geld aan te wenden voor individuele steun. In het ene land liggen de belangen geheel anders dan in het andere. Er is ook een enorm verschil in het suikerverbruik. Het gevolg is een totaal verschillende reactie. Er wordt een nieuwe regeling bestudeerd. Het reglement is, als het eenmaal is aangenomen, bindend voor alle lidstaten. De eigen overheid zal echter moeten uitmaken hoe het geld wordt verdeeld. De basis zal moeten zijn de inventarisatie van het aantal volken.

We zullen met een eenvoudig tellingsformulier moeten werken, aangezien een aanvankelijk door drs. Muntjer opgezet formulier, later nog door de Hr. Speelziek voor computergebruik aangepast, een verwerkingstijd door het C.B.S. van twee jaar of langer zou vergen. Een eigen goede inzet van de afd.-besturen is een vereiste en dat is geen sinecure.

Het totaal aantal volken wordt geschat op 70.000.— Van de afd. Bijenteelt van het Lbs. wordt bijzonder veel medewerking ondervonden. Vast staat echter al dat van een directe toeslag op de suiker geen sprake kan zijn — in E.E.G.-verband niet en landelijk evenmin.

Er zijn een aantal globale suggesties gedaan o.a. voor het verbeteren van de structuur. Stimuleren van beginnerscursussen door de geslaagden bij aankoop van twee kasten 50% subsidie te geven. Door verouderde kasten te vervangen. De oude kast zou moeten worden ingeleverd. De bijdrage zou 25% zijn. Het H.B. vindt dit te mager.

Onderzoek naar en meer voorlichting op het gebied van nosema door inschakeling van het particulier initiatief. Uitbreiding van het maandschrift met 4 pagina's wetenschappelijk en populair wetenschappelijk werk uit buitenlandse bladen. Het H.B. acht dit bijzonder doeltreffend. Uitbreiding van de bijenweide. Een nuttige zaak, die echter niet bij voorbaat een uitgangspunt is, omdat dit niet zozeer een financieel punt is maar meer een mentaliteitskwestie. Men is niet zo gauw bereid bepaalde beplantings-schema's te wijzigen.

Het stichten van bijenparken en -standen. Bezwaar is dat deze meestal zijn gebonden aan slechts enkele mensen. Ten slotte moet er geld zijn voor de organisatorische activiteiten.

Resumerend zegt voorz. dat de overheid een overheersende inspraak eist en zich beperkt tot structurele verbetering of steun aan de imker zelf. Dit laatste is een moeilijke zaak. Ook de imker met slechts een paar volken is van veel belang voor het milieu.

Gelukkig is de preambule van de voorgestelde verordening gewijzigd. Het aspect van het milieu is vooropgesteld en niet de honingproductie. Het is een uitdaging aan de organisaties en een niet eenvoudige opdracht. Het streven naar grotere samenwerking wordt er door gestimuleerd. Voorz. vraagt de vergadering, voor zover dit zonder verdere bestudering mogelijk is een uitspraak te doen over de suggesties en eventueel initiatieven te ontwikkelen, daarbij niet haalbare zaken buiten beschouwing latend.

De Hr. B. Sprengers afd. Bilthoven. Vervangen van oude kasten, geeft dat wel verbetering? Steun aan jonge imkers lijkt beter.

Voorz. Ook daarin is voorzien.

De Hr. C. Uiterwijk afd. Soest e.o. is tegen vervangen van kasten. Goede imkers hebben wel gezorgd

dat de kasten in orde zijn. Zij die er niets voor over hebben worden gesteund. Bij het verstrekken van kasten aan jonge imkers krijgen we weer de toestand van vlak na de oorlog. Is voor toeslag op suiker.

Voorz. Niet haalbaar. Wordt categorisch verworpen. Hr. U. hoe zit het dan met de inspraak.

De Hr. **C. Roelen** (N.C.B.) Als iemand het lang geprobeerd heeft is het uw voorzitter. Dit is een onhaalbare situatie.

De Hr. **H. Penning** afd. Oegstgeest dankt voorz. voor de uiteenzetting. Kan vervanging van oude kasten wel onderschrijven. Is het niet mogelijk de subsidie toe te spelen op grond van het aantal volken. **Voorz.** Kan niet. Er is geen zekerheid dat het geld ten goede komt aan de imkerij. We moeten het haalbare vooropstellen anders krijgen we niets.

De Hr. **B. Tesink** afd. Westland. Geeft in overweging reëel te beseffen dat we op een keerpunt staan en niet moeten proberen de klok terug te draaien. Jammer dat men zich weer vastklampt aan het punt „oude kasten“. Belangrijk is dat er iets aan propaganda wordt gedaan. Westland doet dit al jaren. Helpt nieuwe leden.

De Hr. **A. J. de Reus** afd. Dieren. Geldt de steun voor 1 jaar of voor 3 jaar? **Voorz.** Voor drie jaar. De **R.** Bijenstanden voor propaganda en plaats voor de volken van leden die geen standplaats kunnen vinden. **Voorz.** Dit is niet uitgesloten. Voorlopig doen we nog slechts suggesties. Bij propagandastanden gaat het om permanente bezetting. De continuïteit is een probleem. Meestal ploft het na verloop van tijd in elkaar. Ziet liever uitbreiding van het maandblad.

De Hr. **A. H. Verbeek** afd. Eerbeek. H.B.-lid Maagendans heeft op de groepsverg. gezegd „Voor zover ik op de hoogte ben wil ik U inlichten“. Duidelijk kwam toen naar voren „Dat geld is zo weg“. Geef het liever het H.B. in handen voor goed propagandamateriaal en films. Dit is maar een suggestie. Als subsidie aan de imker persoonlijk is het een belachelijk bedrag. **Voorz.** Deze suggestie zal graag door het H.B. worden verdedigd. In het H.B. is reeds over die films gesproken.

De Hr. **J. Honingh** afd. Zaanstreek. Bij vervanging van kasten kan heel goed geknoeid worden. Zelfbouwers van kasten vallen uit de boot. Je bereikt te weinig mensen.

De Hr. **S. G. Nieuwenhuizen** afd. Soest e.o. wil vragen zeer veel aandacht te besteden aan de bijenweide. Het aantal volken wordt kleiner. De inzichten van Staatsbosbeheer en de plantsoendienst moeten veranderen in de richting van een betere bijenweide.

De Hr. **P. G. de Vries** afd. Bennekom pleit voor het verbeteren van het bijenteeltonderzoek. Dacht aan het maken van kleine arealen, met subsidie in te planten met verschillende drachtplanten. **Voorz.** Licht meer op het terrein van de overheid, evenals ziektebestrijding.

Mej. **M. L. Boerjan** afd. Oostburg. Geld gebruiken voor bevordering van de bijenhouderij. Waar moeten beginnende imkers de kasten laten. Het geld besteden voor afd.-bijenstallen. **Voorz.** Dan moet er een vrij bedrag voor de instandhouding overblijven.

De Hr. **J. A. Zoet** afd. Buiksloot. U moet in het Westen eens proberen daarvoor een stukje grond te krijgen. Dat is niet zo eenvoudig.

De Hr. **J. W. Schellekens** afd. Hierden is voor stimuleren van de aanplant van stuifmeel- en nectar-

gevend gewas. Als we naar de polder kijken is daar nog wel ruimte. Doet de suggestie om bladramenas te zaaien.

De Hr. **A. Mulder** afd. Jubbega doet de suggestie om over het vervangen van bijenkasten een vraag op het formulier te stellen. **Voorz.** Dat werkt vertragend. We hebben in eerste instantie het aantal volken nodig. We moeten het formulier niet uitbreiden.

De Hr. **A. H. Verbeek** afd. Eerbeek noemt naast het aanplanten van honinggevend gewas het verbeteren van heidevelden. De afd. heeft met 18 man 50 ha. schoongemaakt. Hiervoor geen geld uitgegeven maar het zelf doen. Wij hebben daarover goed contact met het gemeentebestuur.

De Hr. **B. Tesink** afd. Westland. Wanneer komt dat formulier? Nog niet bekend.

De Hr. **A. Kraai** afd. Wageningen. Subsidie op oude kasten geeft een hoop administratieve rompslomp. De goede imkers worden gestraft t.o.v. de anderen. Met kasten aan beginners hebben we ervaring van vroeger, die worden weer verkocht. Wanneer is iemand beginnend imker? Er is behoefte aan verenigingsstallen. Wij zitten daar al twee jaar voor te vechten maar hebben daar geen geld voor. Kosten worden begroot op f 15.000,—.

De Hr. **G. v. d. Hoek** afd. Nunspeet pleit voor verbetering maandschrift, meer lectuur en films. Suggestie: Korting op materiaal voor leden. Geeft hogere verkoop en versterkt de concurrentie.

Voorz. De overheid kan niet discrimineren. Conclusie: De gedachte om kasten te vervangen wordt niet bijster toegejuicht.

De Hr. **W. H. de Lange** afd. Eindhoven. Subsidie geven op een goed bijenboek. **Voorz.** Een goed bijenboek verkoopt zichzelf.

De Hr. **A. Kraai** afd. Wageningen. Een pakket samenstellen voor beginners. Kap, beroker enz. In hoe verre worden de plantsoendiensten benaderd. **Voorz.** We geven folders uit.

De Hr. **B. S. Sprengers** afd. Bilthoven. Heidevelden schonen met subsidie van G.S. Gereedschap lenen.

De Hr. **J. ter Bork** afd. Ruinen. Lesbrieven samenstellen voor de jeugd en de scholen. Geld beschikbaar stellen. Veel imkers kunnen zelf nog wel wat zaaien.

De Hr. **D. J. Jonkman** afd. Hoogh-Zuthem. Kleine bijdragen aan de afd. geven. **Voorz.** Dat moeten we dan aan alle afd. doen.

De Hr. **P. W. Strooper** afd. Winterswijk. De subsidie ter beschikking stellen van het H.B. De ver. krijgt dan meer ruggegraat. Vraagt de verg. om in die richting mee te gaan.

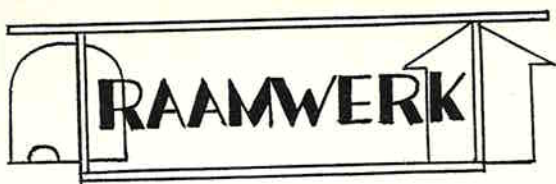
De Hr. **W. Nijman** afd. Loenen a.d. Vecht. Vergoeding geven aan beginnende imkers. Bij eventueel overlijden terug aan de afd. Geen vervanging van oude kasten. Groentje uitbreiden.

De Hr. **T. Schiltwacht** afd. Kennermerland. Wij hebben het Hoofd Plantsoendienst gebombadeerd tot erelid. Dat geeft ergens wat verplichtingen.

De Hr. **E. Frieling** afd. Uithuizen. Subsidie aan ver. is leuk. Vijf volken per lid is aanvaardbaar. Maar als iemand 35 of 50 volken heeft zou mij dat veel geld kosten. **Voorz.** U hebt niets. U verdient geld voor ons.

De Hr. **W. Groenewold**, afd. Epe. Vraagt subsidie voor bijen- en honingmarkten. Steunt het voorstel van afd. Wageningen voor subsidie van bijenstallen.

Wordt vervolgd.

Het lokken van zwermen (I)

Wanneer de eerste moerdoppen zijn „aangeblazen” en belegd, worden ze de volgende 9 dagen verder uitgetrokken en tenslotte verzegeld. „De melk (het sap) staat in de doppen.” Dat is het signaal voor de eerste zwerm om af te vliegen en vooral voor de korfimmer is oplettendheid dan een eerste vereiste. „Hi’j môt op de iemenzwarms pass’n,” zegt men in de Achterhoek en Twente, een uitdrukking die ook figuurlijk gebruikt wordt als de echtgenoot thuis moet blijven, wanneer er „’n kleinen” (baby) op komst is.

Aangezien de korfteelt geheel is ingesteld op veel en vroeg vallende zwermen heeft de „iemen-keerl” er wel wat moeite voor over om vooral de „oldermoorswarm”, d.i. de hoofd-, voor-, brand- of huidzwerm (Limburg) te behouden.

Met veel ervaring en deskundigheid lukt dit meestal vrij goed, vooral als de aan de uittocht voorafgaande „zwermtekens” tijdig werden opgemerkt, zodat voldoende maatregelen getroffen konden worden om het afzwermen tot een minimum te beperken.

Mocht dit onverhoopt toch uit de hand lopen dan moet men er met de schepkieps achteraan om te redden wat er te redden valt. Maar bij deze uitstapjes gaat de eigenaar van het afgevlagen volk zich op glad ijs begeven, want vooral als zijn kostbaar bezit zich te ver van de stand verwijderd krijgt hij te maken met de bepalingen van het Bijenrecht en wel speciaal met die welke het eigendomsrecht op zwermen regelen. Uit vorige artikelen in „Raamwerk” is wel gebleken dat deze wetten echter voor velerlei uitleg vatbaar zijn, omdat het bezit van bijenvolken nu eenmaal een uiterst onzekere en soms zelfs dubieuze aangelegenheid is.

Door niet-bonafide imkers wordt hiervan nog al eens gebruik gemaakt om zich op onrechtmatige wijze te verrijken met vreemde, beter gezegd vervreemde zwermen. Hiervoor hanteerden zij een min of meer indirecte methode van diefstal, nl. het aanlokken van volken die normaal niet geschept mogen of kunnen worden. Het spreekt vanzelf dat de grens tussen geoorloofd en ongeoorloofd ook in dit opzicht moeilijk te trekken valt. Er zijn natuurlijk altijd mogelijkheden om zich achter de een of andere omstandigheid te verschuilen of een geuite beschuldiging met een handig en goed-klinkend argument van de hand te wijzen. Wie immers

kan iets bewijzen als men niet op heterdaad betrapt is of door onvoorzichtigheid toevallig een „visitekaartje” op de plaats van het misdrijf heeft achtergelaten?

In het algemeen worden dergelijke praktijken terecht als onsympathiek ervaren en vanuit een oogpunt van sportiviteit en collegialiteit meestal afgekeurd. Let wel, meestal, want er zijn uitzonderingen. Sommige imkers slaan de kwaliteit van aldus verkregen zwermen niet hoog aan en beschouwen daarom het aanlokken niet altijd als een strafbaar feit. Het kan bijvoorbeeld bij hoge of lastig zittende zwermen zelfs wel noodzakelijk zijn, om over het teruglokken van eigen volken dan nog maar te zwijgen.

In de middeleeuwen hield men zich echter niet bezig met uitzonderingen. Iets was goed of fout. Andere mogelijkheden waren er niet, tenminste er werd niet mee gerekend.

Een voorbeeld van dit ongenueanceerde denken vinden we in het Landrecht van Wedde en Westerwoldingelandt uit 1470: Cap. 5, Par. 17. „Daer en sal niemant gene lock huven setten in dat moer (moeras, veen) off veldt of in dat broeck (lage weidegronden), bij sijnen halse, wel se vindt mach se den gerichte toe seen laten.”

Ook Matthäus von Norman doet hierover in zijn reeds eerder genoemde samenvatting van het „Wendisch-rügianischer Landgebrauch” (1529 of 1530) ongeveer de volgende uitspraak (Tit. 171): Mocht iemand van plan zijn een zwerm bijen uit de stand van zijn buurman of een andere imker weg te lokken en daarna te scheppen dan riskeert hij zijn hals voor het gericht, nadat hij eerst het volk heeft teruggegeven of vergoed en een „Unrecht” (bepaalde geldboete) heeft voldaan. Is de schuldige een onbekende dan vervalt de lichamelijke straf, zo voegt Mattäus daar vrij onnozel aan toe.

Nog een voorbeeld uit eigen land. Het stichtingsreglement van het St. Ambrosius-gilde te Loon-op-Zand uit 1784 vermeldt in art. 29: „Geen Gildebrouder, off iemand anders, wie hij zij, zal eenige leedige korven, hetzij in off buijten zijne Thuijnen (bijenstal) off vlugten mogen zetten. Ook geene korven met leedig Bijên welk in hunnen Thuijnen laaten staan off stellen buijten hunnen vlugten, nog in hoolen, loven, bosschen, heggen, kanten etc. op de verbeurte van 3 guldens voor iedere korf die men bevindt open te staan.”

Niet alleen voor bijen gelden dergelijke bepalingen. Zo lezen we in het Badische Landrecht (1809), Par. 564: Duiven die op een andere duiventil aanvliegen behoren de eigenaar daarvan toe zolang zij zich daarin ophouden en in zoverre zij niet op listige wijze door middel van bepaalde „Kunststücke” (trucs) zijn aangelokt.

Chr. Maillie Zutphen

BIJENTEELT

TABELLARISCH OVERZICHT DER VOORNAAMSTE FEITEN UIT DE BIJENTEELT

Een Bijenzwerm		Ontwikkelingstabel				Levens- duur	De lengte		't Gewicht				
bestaat uit	weegt in kg	Ei			Totaal		De vlucht						
		Larve	Pop	dagen			in millimeter	bedraagt					
1 koningin 0-500 darren en 7.000-25.000 werkbijen	1—3	Koningin			3	6	7	16	3 - 5 jaar	0,16 - 0,21			
		Werkbij			3	6	12	21	1½ - 7 mnd.		0,11		
		Dar			3	6	15	24	3 mnd.	0,23			
		De koningin legt van februari tot eind oktober eijtes. In de volle leg per etmaal ± 25.000. In een jaar circa 150.000. In haar gehele leven tot 500.000											
Een Bijenvolk van :	Kan tijdens een hoofddracht dagelijks verzamelen	Levert jaarlijks			Verbruikt van sept. tot begin mei		Een sterk volk bestaat tijdens de zwermtijd als volgt :			Soortelijk gewicht van : Honing 1,39 - 1,43 Was 0,96 - 0,97 Cerasine 0,87 - 0,88			
		Honing kg	Zwer- men	Was kg	kg	Voor de vorming van 1 kg was verbruiken			de bijen		in kg		
												honing stuif- meel	10
20.000 werkbijen	¼	0	0	8	Koningin 1 Darren ± 1000 Werkbijen 30.000 - 60.000 Broed in de cellen 50.000 - 70.000 Koninginnen in dop 1 - 15								
30.000 "	¾	4	1	9									
40.000 "	2	10	2	10									
50.000 "	3	25	3	11									
Op 1 vierk. decimeter bevinden zich aan beide zijden der raat :		Was		Temperatuur in de bijentros		De Bij							
		wordt zacht bij	smelt bij			verkleumt bij	houdt op met werken bij		Vliegt het vlijtigst bij				
Werkstercellen ± 800 Darrencellen ± 500 bevat 12 gram was		30° C	63° C	in de winter ± 25° C in de zomer ± 35° C		+ 7 - 10° C		+ 37° C		23 - 25° C			

BOEKBESPREKING

„VERSTÄNDIGUNG IM BIENENSTAAT“

von Martin Lindauer

163 pagina's, 83 afbeeldingen, formaat 12 x 19 cm; Prijs DM 14,80.

Wie met de bijenliteratuur vertrouwd is, zal zich nauwelijks kunnen voorstellen, dat er na de publikatie van het boekje van prof. Karl von Frisch, „Aus dem Leben der Bienen“ en zijn standaardwerk „Tanzsprache und Orientierung der Bienen“ nog iets nieuws te vertellen zou zijn. Welnu, de schrijver, een leerling van von Frisch, aarzelde aanvankelijk dan ook, doch toen dit in het Engels verschenen werk in korte tijd in Amerika zijn vijfde druk bereikte, besloot hij ook een duitstalige versie te verzorgen.

Na kennisname van het hier boven genoemde populair wetenschappelijke boekje, moeten we concluderen, dat dit bij elke in deze stof geïnteresseerde imker op de boekenplank thuis hoort.

Of een indruk te geven van de inhoud noem ik enkele aspecten, zoals

- de tot standkoming van de werkverdeling in het volk, alsmede de enorme flexibiliteit onder moeilijke omstandigheden;
- de wijze van handhaving van de juiste broednesttemperatuur, ook al neemt de buitentemperatuur tropische vormen aan;
- de manier waarop een eenmaal uitgevlogen zwerm zijn definitieve plaats verkent en betreft; hoe de resultaten van de speurbijen hierbij zolang worden verwerkt totdat eenstemmigheid omtrent de plaats verkregen is, een gebeuren, waarbij de koningin nagenoeg geen rol speelt;
- de invloeden van het aardmagnetisme op het oriënteringsvermogen, zijnde hoogst interessante en actuele waarnemingen;
- nadere bijzonderheden over de bijendans t.a.v. vluchtafwijkingen, zijwind en hoogteverschillen.

Tenslotte nog het een en ander over „dialecten“ in de bijentaal bij andere rassen en communicatie bij de angelloze bijen.

Resumerend een aanwinst voor uw bijenboekenreeks, echter geen literatuur om even bij de radio of tv door te nemen.

Leverbaar bij: DELTA-VERLAG, Postfach 182, 5300 Bonn-Bad-Godesberg 1.

Totale kosten bedragen circa f 20,—.

J. J. Speelziek,
Apeldoorn.

UIT DE JAAGKIEPS

Winkel en word wijs

In de etalage van een antiekhandelaar lag een oude, verroeste blaasbalgberoeker. Op het prijskaartje stond: £ 7.—, ongeveer f 45.—. De verkoper verduidelijkte het gebruik van dit „antieke“ voorwerp aldus: „men verbrandde er iets in om wespen te bestrijden.“

In de etalage van een kruidenier werd aangekondigd: „In juni houden we een tentoonstelling van nieuwe oogst heidehoning.“

Van winkelen word je wel wijzer, zegt Scottish augustus 1974.

Wereldrekord

Er schijnt een boek te zijn, waarin ook de meest dwaze wereldrekords vermeld zijn. Imkerfreund november 1974 citeert daaruit, dat Johannes Relleke in Rodesië als rekordhouder te boek staat omdat hij op 28 januari 1962 niet minder dan 2443 bijensteken overleefde. BBJ juni 1974 vraagt, wie bereid is dat rekord te breken, maar het blad zegt er even bij, dat men de steken nagenoeg gelijktijdig moet krijgen, anders telt de prestatie niet mee.

ONZE IMKERSAGENDA

12 juni	Noorderbijenmarkt te Paterswolde. Aanvoer vanaf 7 uur. Inlichtingen bij de Hr. J. T. Smit, Landsteinerweg 20, Eelde/Paterswolde. Tel. 05907 - 26 68.
19 juni	Bijenmarkt Haarlem. Mendelcollege aan de Pim Mulierlaan 4. Zie rectificatie onder de afdelingsberichten in dit nummer.
26 juni	Bijenmarkt IJsselstein.
7 juli	Bijenmarkt Steenwijk.
20 juli	Bijenmarkt Veenendaal.
4 augustus	Bijen- en honingmarkt Epe.
6 augustus	Bijenmarkt Santpoort.
21 augustus	Nationale Honingtentoonstelling Epe.
21 augustus	46ste Nationale Imkersdag Epe.

AFDELINGSNIEUWS

AFDELING HEERDE

Op 18 maart j.l. hield onze afdeling haar jaarvergadering in het nieuwe Dorpshuis. Het ledental is gedaald van 37 naar 30. Medegedeeld werd, dat de heer J. van Beek, secretaris, om gezondheidsredenen zijn functie overdroeg aan mevrouw A. J. van der Spek, penningmeesteresse, die op haar beurt haar functie heeft overgedragen aan de heer L. Lammers. De heer van Beek blijft echter gewoon bestuurslid.

Na de pauze vertoonde de heer Nijhof enkele films, waaronder een film van de beginnerscursus, die vorig jaar gehouden werd.

Secr.

AFDELING EERBEEK

Op zaterdag 20 maart verzamelden zich in alle vroegte een vijftiental leden van de imkersvereniging „Eensgezindheid” te Eerbeek/Loenen om met elkaar in het Nationale Park Veluwezoom van Natuurmonumenten een stuk heide van opslag van dennen, berken etc. te ontdoen.

Deze opslag moet nl. regelmatig verwijderd worden omdat anders de heide, een belangrijke drachtbron voor de bijen, geheel overwoekerd wordt.

Aangezien het de nacht ervoor had gevoren had men in 't begin wat moeite om warm te blijven, maar na een kop koffie trok men er flink op los. Gelukkig had men de heer Van der Steeg uit Loenen bereid gevonden om mee te helpen met een motorzaag, zodat het rooien van dikkere bomen geen enkel probleem opleverde.

Maar na een kop koffie waren de handen weer warm en trok men er weer flink op los.

Tegen twaalf uur kwamen enige dames van de vereniging met erwtensoep wat de „werkers” zich goed lieten smaken.

Na het eten werkte men nog tot half drie, waarna iedereen vermoeid maar voldaan huiswaarts ging.

AFDELING VELP (G.) en O.

Jaarverslag 1975

Ledenbestand. Dit bedroeg per einde 1974 63, inmiddels aangegroeid tot 78 leden.

6 januari 1975. Op die avond hielden wij in hotel Strijland een goed geslaagde nieuwjaars-bijeenkomst.

3 februari. De heer Copijn uit Groenekan hield een goed in de smaak gevallen praatje over korven en korfimerij ook in deze tijd.

15 februari. Start van de 1e theoretische les, gegeven door de heer Fontein voor de cursus beginners. Er waren 18 gegadigden voor deze cursus. 6 hiervan hebben alleen het theoor.gedeelte gevolgd, de overige 12 ook de praktijklessen. Op 15 september j.l. werd aan 9 van hen het diploma uitgereikt.

7 april. De heer Speelziek uit Apeldoorn verzorgde deze avond voor onze afdeling. Hij vertoonde een mooie serie dia's, die hij in het buitenland had gemaakt en hij gaf op vlotte wijze uitleg over de diverse soorten bijen-huisvestingen.

28 april. Voor het praatje, dat de heer Fontein die avond hield over de bijenkalender bestond grote belangstelling.

10 mei. In samenwerking met het bestuur van de stichting Rhedense Schaapskudde werd die dag onze stal heropend. Een zeer geslaagd evenement, gezien het grote aantal bezoekers. Een aantal onzer leden werd de gouden speld uitgereikt i.v.m. hun langdurig lidmaatschap.

Gez. reizen naar het koolzaad. Een leuke gebeurtenis. De honingopbrengst was over het algemeen niet denderend.

Suikerlevering. Niettegenstaande de duurte kon er toch nog 2250 kg aan het bijenhuis besteld worden.

30 oktober. Onze 8e lustrum-avond in hotel Strijbos te Rheden. O.i. een bijzonder goed geslaagde bijeenkomst.

De stal op Heuven. De diensten volgens het rooster werden over het algemeen goed nagekomen. De standplaats buiten werd wat uitgebreid en verbeterd. Het bezoekers-aantal lijkt ons was minder dan vorige jaren, maar dit zal wel een gevolg zijn van het te warme weer.

Zomer 1975. Geweldig voor de vakantiegangers. In mindere mate voor de bijen. Het was wel eens te droog. Toch menen wij te mogen vermelden, dat de honing-opbrengst nog enigszins is meegevallen, zeer zeker ten aanzien van de heide, die in het begin van de bloei weinig goeds deed vermoeden.

2 september 1975. Wij hielden onze gezamenlijke inwinteringsmaaltijd. Aansluitend de jaarlijkse propaganda-avond. De heer Duyvetter uit Rhenen, ambtenaar bij de Rijksvoordienst voor de bijenteelt vertoonde een 2-tal films en hij hield een praatje afgestemd op de niet bijenhouder. O.i. ook een zeer geslaagde avond.

Velp, november 1975

Uw secr.: H. C. Jutte

**le Haarlemse
Honing
en
Bijenmarkt
19 Juni 1976
in het Mendel College
Pim Mulierlaan 4
(bij de Randweg t/o het Bowlingcentrum)**

Gehouden ter gelegenheid van het 60-jarig bestaan van de afdeling Kennemerland van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland.

AFD. KENNERLAND (HAARLEM)

Het bestuur brengt ter kennis van belanghebbenden dat enige rectificatie moet worden aangebracht in de in het aprilnummer aangekondigde activiteiten ter gelegenheid van de te houden bijenmarkt.

In verband met ziekte van de heer H. Marseille, marktmeester, komt hiervoor in de plaats de heer P. Bakker, Halbertsmastraat 86 te HAARLEM, telefoon 023-33 16 79, terwijl de Markt en Tentoonstelling thans zal worden gehouden in het MENDEL-COLLEGE aan de Pim Mulierlaan 4 t.o. het BOWLING-CENTRUM aan de Westelijke Randweg te HAARLEM (Noord), e.e.a. in verband met de zeer wisselvallige weersomstandigheden hier in het Westen van Nederland.

Bovendien heeft de Reisorganisatie „EVENEMENTS-REIZEN” een gratis geheel verzorgde reis voor 2 personen gedurende 8 dagen naar MALLORCA toegezegd, welke zal worden verloot onder de inzenders van de ten verkoop aan te bieden bijenvolken (korf of kast).

Ook scholengemeenschappen worden ingeschakeld, om zodoende de jeugd (de toekomst) eens iets meer van onze zo mooie bijenliefhebberij te laten kennismaken, deze maandenlange voorbereidingen door een staf van vrijwilligers moet slagen.

AFDELING GRONINGEN

Op 9 maart j.l. organiseerde de afdeling Groningen een gezamenlijke avond voor de afdeling Haren-Paterswolde, Rhoden en Groningen. De heer Duyvetter van het Bijenteeltconsulentschap vertoonde voor onze leden de film „Het paringsgedrag van de honingbij”. Hij gaf een bijzonder verhelderende uitleg bij de film en gaf op de vele vragen uit de zaal met p.l.m. 70 imkers een prettig en duidelijk antwoord. De afdeling Haren-Paterswolde en Groningen hadden in het afgelopen jaar een bijenkast tegen lage prijs gekregen omdat zij de bijenmarkt in Paterswolde hadden georganiseerd. Deze werd in de pauze verloot en viel

toe aan de heer Eenkema, penningmeester van de afdeling Groningen. Afdeling Haren-Paterswolde had veel wilgenstek meegenomen. Veel imkers keerden daarmee huiswaarts. Na de pauze werd de film nogmaals vertoond en toegelicht. De heer Duyvetter beantwoordde opnieuw vele vragen. Onder overhandiging van een „Grunniger Kouke” bracht de voorzitter hem de dank over van de aanwezigen.

F. Bontkes-Gosselaar, secr.

AFDELING BEETSTERZWAAG en O.

Deze afdeling heeft het afgelopen jaar veel energie gegeven om het oude ambacht, vlechten met roggestro, weer nieuw leven in te blazen.

Een jaar geleden begon de heer Diemerse een cursus „rietverwerken” in het creativiteitscentrum „Het Karwei” te Drachten.

Hiervoor hadden zich vijftien mensen aangemeld. De inzet van de heer Diemerse was zo groot, dat na een jaar het aantal deelnemers tot over honderd steeg.

Bijgestaan door de heer Visser, de heer Jager en mejuffrouw De Vries, werden wekelijks tientallen mensen begeleid in het maken van allerlei mand- en korfvormen.

Niet alleen het werken met roggestro werd als een fijne bezigheid ervaren, maar ook de kennisoverdracht der imkers over de bijenteelt, werd enthousiast ontvangen.

De cursus wordt dan ook altijd besloten met een dia-avond over bijen, terwijl ook de resultaten van de cursus worden tentoongesteld.

Reeds hebben velen zich weer voor de nieuwe cursus aangemeld.

AFDELING NIJMEGEN

IN MEMORIAM

J. P. G. VAN DER MEER

Op 72-jarige leeftijd overleed te Ubbergen de heer J. P. G. van der Meer, die meer dan 40 jaar lid is geweest van de afdeling Nijmegen van onze vereniging.

In de zeer moeilijke jaren tijdens de oorlog was hij als voorzitter van de afdeling de man die de imkers uit de nood wist te helpen door hun suiker voor hun bijen te verschaffen. Ook na deze periode, als lid van het bestuur, stond hij voor de vereniging altijd klaar en wilde van dank niets weten.

Voor ons kwam dit overlijden, zo niet plotse-ling toch nog onverwacht en wij hopen dat zijn vrouw kracht zal putten uit het besef dat er talloze zijn die met haar in deze uren hebben meegeleefd, getuige de overweldigende belangstelling tijdens de rouwdienst.

Vriend van der Meer, de afdeling Nijmegen blijft u dankbaar gedenken en wij willen een voorbeeld nemen aan de trouw en de liefde die Gij voor de natuur, de bijen en onze afdeling hebt gegeven.

Nijmegen, 24 maart 1976.

B. Th. Kinkelaar

IN MEMORIAM

Op 21 maart 1976 overleed onze medeimker de heer

H. VAN HUFFELEN.

Hij was vele jaren een trouw lid van onze vereniging.

Hij ruste in vrede.

Bestuur en leden Afd. Heerde.

Bijzondere aanbieding voor de moderne imkeres en imker.

SPAARKAST, simplexmaat van prachtig tropisch hout.

Bestaande uit: 1 losse bodem (makkelijk schoonhouden) met koperen pianoscharnier over de hele breedte van de kast, 1 Broedkamer en 1 honingkamer voorzien van draaglijsten of afstandrepen naar keuze, 1 dak met mooi zilverzink voor slechts f 98,75.

Met 2 broedkamers f 112,50. Met 2 broedkamers en 1 honingkamer f 129,50. Met simplexramen en voerbak f 40,— meer.

Ook geschilderd leverbaar à f 30,— in de kleuren groen, wit, teak of eiken, opgeven welke kleur U wenst.

Deze prachtkast ook in bouw pakket voor de doe het zelfver. Koperen schroeven, gegalvaniseerde spijkers, zilverzink en koperen scharnier erbij, resp. f 84,— en f 97,—.

Alle prijzen zijn afgehaald Bijenpark, Breukelen.

Verzending gaat niet franco plus verpakkingskosten.

Alles onder onze bekende garantie.

BIJENPARK BRULLEMAN, BREUKELN

Zandpad 42a, tel. 03462-13 03, giro 377905.

VAN OUDS BEKEND sinds 1896.

SIEGERLAND - HONINGSLINGERS

aangepast aan de Hollandse raammaat.

4 H raams Honingslinter f 280,—

met elektr. motor f 570,—

6 H raams Honingslinter f 365,—

met elektr. motor f 650,—

8 H raams Honingslinter f 405,—

met elektr. motor f 690,—

Elektro-motoren 70 Watt (met compleet drijfwerk) f 385,—

Alleen-verkoop voor Nederland

„DE BIJENKORF” - Eemnes.

Tevens leveren wij alle IMKERSARTIKELEN

Zelfbedieningsmagazijn

„DE BIJENKORF”

Meentweg 103, Eemnes — Telefoon 02153-86704

Wij kunnen u alles leveren voor de MODERNE BIJENTEELT voor zo laag mogelijke prijzen uit ruime voorraad.

Vraagt onze jubileum Prijscourant 1976 met vele foto's en afbeeldingen.

Op uw aanvraag zenden wij u die gratis toe.

Tevens komen wij weer op de te houden bijenmarkten.

BIJENSTAND FA. H. T. VAN DAM & ZN.

Jubbega (Fr.)

Tel. 05165-13 82

SPEURBIJTJES

Tarief: tot 20 woorden f 6,50, elk woord meer 25 cent. Bij vooruitbetaling te voldoen op giro-nummer 823276 van de Ver. tot Bevordering der Bijenteelt te Wageningen. Bij 10 keer plaatsen 10% korting. Inzendtermijn voor de 10e van de maand voorafgaande aan de maand van plaatsing. De redactie aanvaardt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud.

TE KOOP: Enkele nieuwe simplexkasten met broed- en honingkamer. H. Scholing, Binnenpad 38, Giethoorn, tel. 05216-706.

TE KOOP: 6 bijenvolken in korven. J. Eising, Mepperstraat 31, Meppen, tel. 05917-464 (liefst vóór 12 uur).

AANGEBODEN: KAUKASISCHE KONINGINNEN.

Reinbevruucht f 47,50. Standbevruucht f 25,—.

Zeer zachtvaardig en zwermtraag. Levering vanaf eind juni. P. J. Romeijn, Torenlaan 14, Zeist, tel. 03404-23036.

TE KOOP AANGEBODEN: Partijtje hardgevlachten bijenkorven v.a. f 25,— per stuk en een vlechtmaal Bijenstand J. Grelting, Wilgendijk 10, Annum, Gem. Anlo (Dr.).

GEVRAAGD: 4 raamshoningslinter met of zonder motor. Tel. 05759-1283.

TE KOOP: Bijenhoning, Koolzaadhoning, Zomerhoning en Heidehoning. G. A. Klooster, Voorstraat 9, Borculo, tel. 05447-1580.

Wij leveren alles wat voor en bij een bij nodig is. Hier een greep uit onze imkersartikelen. Transformatoren, Nosemack, Koninginnemerkgarntuur, Bijenvegers, Handschoenen, Draad per klos, Spoorwielletjes, Wasmotdood, Ontzegelvorken, Raamgrijpers, Bijentabak, Dathepijpen, Gaatjesapparaat, Honingzeven, Honingpotten, Honingslingers, Honingtank inhoud 50 kg voor het vullen van potten, Kunstraat, Draadroosters, Nektapol met Nosemark, Draaglijsten, Bijenkappen en sluiers, Ramen, Koperen oogjes, Kasten, Korven, Honing, Boenwas met echte natuurterpentijn enz., enz. Breng ons eens een bezoek, we wonen hier in de mooie Vechtstreek, zeer de moeite waard. U bent van harte welkom, elke dag zijn we geopend ook zaterdag, zondag gesloten. BIJENPARK BRULLEMAN, ZANDPAD 42a, BREUKELN. Tel. 03462-1303. Van ouds bekend, sinds 1896.

Wij verkopen Bijenvolken in kasten, korven en op ramen, eventueel ook te huur. De bijen zijn kerngezond en worden onder volle garantie geleverd. BIJENPARK BRULLEMAN, ZANDPAD 42a, BREUKELN. Tel. 03462-1303. Van ouds bekend, sinds 1896.

Wij zijn kopers voor alles wat U op bijenteeltgebied kunt aanbieden, zoals bijenvolken in korven en kasten, en verder alle voorkomende bijenmateriaal. Ook ruwe en zuivere was en nederlandse honing. Betaling met contant geld, wordt bij U aan huis gehaald. BIJENPARK BRULLEMAN, ZANDPAD 42a, BREUKELN. Tel. 03462-1303. Van ouds bekend, sinds 1896.

WIJ KOPEN: Inlandse Bijenhoning, Ruwe- Zuivere Bijenwas, Propolis, Honing- en Waszemerij ARKADIA Lochem. Tel. 05730-1827/2219.